

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Børne- og Undervisningsudvalget
Titel	Samrådsspørgsmål Q-S – Åbent
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget (BUU)
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget (BUU) Samråd er stillet efter ønske fra Lotte Rod (RV), Theresa Berg Andersen (SF), Mai Villadsen (EL) og Helene Brydensholt (ALT)
Taletid	Maks. 10 minutter
Tid og sted	04. september kl. 10.15-11.45 i lokale 2-133

Samrådsspørgsmål Q

"Vil ministeren uddybe sin besvarelse af BUU alm. del - samrådsspørgsmål N: Hvad er ministerens holdning til, at kun 1 ud af 10 stuer (9 pct.) i daginstitutioner for 3-5-årige børn vurderes til at have god kvalitet, og at 3 ud af 10 (28 pct.) stuer samtidig vurderes til at have en utilstrækkelig kvalitet, hvilket betyder at stuerne i lav grad forventes at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Og hvad vil ministeren gøre for at rette op på dette?

Der henvises til "Kvalitet i dagtilbud – National undersøgelse af kvalitet i pædagogiske læringsmiljøer og rammer i kommunale daginstitutioner for 3-5-årige børn", EVA, VIVE, 2025."

Samrådsspørgsmål R

Vil ministeren uddybe sin besvarelse af BUU alm. del - samrådsspørgsmål P: Det er nu hele 776 dage siden, at kvalitetsundersøgelsen for vuggestuer blev offentliggjort. Alligevel har regeringen endnu ikke fulgt op på de resultater, som bl.a. viste, at kun 1 ud af 10 stuer i dagtilbud for 0-2-årige havde god kvalitet. Der er hverken blevet prioriteret de nødvendige midler til at øge andelen af pædagoger eller til at sikre små børnegrupper gennem hele dagen. Hvornår vil ministeren tage ansvar og handle for at sikre en ordentlig kvalitet i vores dagtilbud?

Der henvises til "Kvalitet i dagtilbud – National undersøgelse af kvalitet i pædagogiske læringsmiljøer og rammer i kommunale daginstitutioner og dagplejen for 0-2-årige børn", VIVE, EVA, 2023.

Samrådsspørgsmål S

"Til samråd i Børne- og Undervisningsudvalget den 19. juni 2025 sagde ministeren "Og hvis jeg skal pege på et område, som særligt interesserer mig efter at have læst undersøgelsen, så er det den pædagogfaglige ledelse - tæt på børnene, tæt på personalet, tæt på hverdagen, som helt åbenlyst har behov for styrkelse". Hvad vil ministeren konkret gøre for at styrke den pædagogfaglige ledelse i dagtilbudene? Er det regeringens eneste initiativ på området, eller anerkender ministeren, at der er behov for yderligere tiltag – herunder sikring af små børnegrupper og tilstedeværelse af uddannede pædagoger hele dagen?

Til samrådet udtalte ministeren også, at "Jeg er enig i, at [minimumsnormeringer] er et væsentligt greb (...)". Hvad vil ministeren konkret gøre for at sikre, at normeringerne ikke blot ser gode ud på papiret, men reelt skaber bedre vilkår for børn og personale i hverdagen?"

Disposition

1. Indledning	1
2. M's holdning til undersøgelsens resultater [svar på spm. Q)	1
3. Hvornår vil M tage ansvar og handle for at sikre en ordentlig kvalitet i vores dagtilbud? [svar på spm. R]	3
4. Hvad vil ministeren konkret gøre for at styrke den pædagogfaglige ledelse i dagtilbuddene? [svar på spm. S]	6

1. Indledning

- Jeg vil gerne starte med at takke selvfølgelig formanden for ordet men også spørgerne for at indkalde til endnu et samråd om børnepolitik.
- Det giver os mulighed for at tale om de mindste og deres dagligdag fra vi afleverer til vi henter i dagplejen, vuggestuen og børnehaven.

2. Ms holdning til undersøgelsens resultater [svar på side 2/10 spm. Q]

- Jeg vil starte med at besvare spørgsmål Q, hvor jeg er blevet bedt om at uddybe min holdning til kvalitetsundersøgelsens resultater.
- Først og fremmest vil jeg godt gentage og gøre det klart: undersøgelsen viser, at kvaliteten ikke er god nok. Det er hovedkonklusionen. At vi har en udfordring med kvaliteten i vuggestuer, dagplejere og børnehaver.
- Dagtilbud – står der i loven - skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Det er sådan, der står i loven, og det er jeg tilhænger af.
- Men selvom kvalitetsundersøgelsen viser, at der er gode institutioner, og der laves meget godt pædagogisk arbejde, så viser den også, at der er for mange steder, hvor vi ikke lever op til det løfte, som lovgivningen og dermed Folketinget har givet forældrene. Og børnene ikke mindst.
- Vi kan ikke acceptere, at de børn møder ind om morgenen og ikke bliver mødt med den pædagogiske kvalitet, som vi ved, gør så enormt stor en forskel for børnene men også for deres fremtid.
- Resultaterne fra undersøgelsen kalder på, at vi har en større opmærksomhed på både rammerne for det pædagogiske arbejde – det er særligt det der fylder meget i den politiske debat - men også et øget fokus på den pædagogiske ledelse og interaktionen mellem børn og

voksne – altså øget opmærksomhed på hvad der sker^{Side 3/10}
fra børnene afleveres, til de bliver hentet igen.

- Det er vi nødt til at have en politisk ambition om for de mindste børn.

3. Hvornår vil M tage ansvar og handle for at sikre en ordentlig kvalitet i vores dagtilbud? [svar på spm. R]

- Jeg bliver også spurgt, hvornår jeg vil tage ansvar og sikre en ordentlig kvalitet i dagtilbuddene.
- Som jeg har nævnt tager vi selvfølgelig undersøgelsen alvorligt. Det er også derfor, at vi lægger op til en større investering i det forslag til finanslov, der er fremlagt. Men vil jeg bare understrege jo ikke er forhandlet og slet ikke vedtaget. Men det er jo ind til videre et forslag fra regeringen. Om en investering der skal understøtte og løfte kvaliteten i dagtilbud yderligere.
- På forslaget til finanslov for 26 er der afsat en samlet ramme til en børnepakke på ca. 1,65 mia. kr. årligt fra og med 2026 til at styrke dagtilbudsområdet og samtidig give en håndsrækning til børnefamilierne.
- Størstedelen af beløbet, det er også det der nævnes af Mai Villadsen i indledningen, er de ca. 1,1 mia. kr. årligt til mere ledelse og mere pædagogisk personale til de mindste børn, men på en måde, hvor prisen ikke stiger for forældrene.
- I dag der indgår de pædagogiske ledere i opgørelsen af minimumsnormeringer i daginstitutioner. Vores forslag

er at tage dem ud, som også nogle af samrådsindkaldene tidligere har foreslået. Det kan lyde teknisk, men i dagligdagen og for børnene er det faktisk ret vigtigt.

- Det betyder for det første, at de pædagogiske ledere ikke er nødvendige for at få vagtplanen til at gå op, de bliver frigjort til at kunne lede frem for at agere brandslukkere på grøn stue. Og pædagogisk ledelse er afgørende. Jeg vil også, sige, at det er en af mine væsentligste konklusioner efter at have læst kvalitetsundersøgelsen, og det kan jeg så forstå, at jeg også sagde før sommerferien, så så langt så godt.
- For det andet, kommer det også til at betyde, at normeringerne bliver bedre, og der kommer mere pædagogisk personale på stuerne. Her vil jeg bare i parentes sige, jeg er optaget af, at der er mest muligt uddannet pædagogisk personale, og det bliver en opgave fra nu af at sikre, at de stillingsopslag også bliver besat med andet end medhjælpere, men at vi også får pædagogiske assistenter og pædagoger ansat. Og det er en opgave, hvor det er lettere sagt end gjort.
- Konkret så betyder det, at der på landsplan skal ansættes knap 1.400 mere, der skal være en del af hverdagen i institutionerne og bidrage til at løfte kvaliteten. Faktisk 1360 tror jeg, at der er nogle klogere mennesker end mig, der har regnet sig frem til.
- Og så har vi besluttet at gentage og udvide kvalitetsundersøgelsen, så den som noget nyt også omfatter selvejende og privatinstitutioner. Tusindvis af børn har deres dagligdag i selvejende og private institutioner, og

jeg synes ikke det giver nogen mening, at de ikke også er omfattet af de kvalitetsundersøgelser, som der er afsat økonomi til, at vi kan gentage, så vi kan få fulgt op på de resultater, vi indtil videre har fået.

- Så er der afsat økonomi til opkvalificering af personalet i dagtilbud, det er fortsat en stor prioritet. Opkvalificeringspuljen som er på ca. 210 mio. kr. årligt forlænges og puljen får et ekstra boost i 2025 hvor vi løfter den med 25 mio. kr.
- Som noget nyt bliver der også afsat en opkvalificeringspulje, der er målrettet private pasningsordninger og privatinstitutioner. Det er også 25 mio. kr. i 2026.
- Så har vi besluttet os for, nu siger jeg besluttet, det er jo vores forslag til finansloven, men vi foreslår, at prioritere midler til at de sociale normeringer i form af mere pædagogisk personale i daginstitutioner med mange børn i udsatte positioner, at de penge de forlænges. Det er et betragteligt beløb på ca. 380 mio. kr. årligt. Og det er faktisk særligt det her tiltag, jeg nok er mest glad for sådan rent personligt.
- De her massive prioriteringer i dagtilbud i finanslovsforslaget kommer oveni de omfattende investeringer, der allerede er foretaget på dagtilbudsområdet, siden Mette Frederiksen startede som statsminister.
- Der er samlet afsat 4,4 mia. kr. årligt til indsatser, der skal styrke det pædagogiske område. Vi bruger godt 30 mia. kr. som samfund årligt på daginstitutionsområdet. Af de 4,4 mia. kr. er de 2,6 mia. kr. afsat alene til dagtilbudsområdet.

- Det har betydet mere pædagogisk personale primært på grund af loven om minimumsnormeringer, som trådte i kraft i 2024, altså sidste år.
- Men også fordi pædagogerne løn er løftet med en historisk aftale fra 2023, og der er i foråret 2025 truffet beslutning om en ny pædagoguddannelse, som også er lidt af en udskrivning.
- Samtidig så har vi besluttet os for at indkalde arbejdsmarkedets parter til trepartsforhandlinger i 2025, fordi vi ønsker at understøtte flere lærepladser til elever på den pædagogiske assistentuddannelse, som er en søgt uddannelse, men hvor jeg mener, at vi har for få elevpladser for tiden.
- Og så har vi i den årlige økonomiaftale med kommunerne og kommunernes anlægsramme, givet mulighed for forbedringer af indeklimaet, renovering af legepladser og andre investeringer i daginstitutioner, noget vi er enige med kommunerne om giver mulighed for et løft på 3 mia. kr.
- Og senest så er jeg glad for at høre, at Kommunernes Landsforening har indgået et samarbejde med LEGO-fonden for nyligt på 100 mio. kr. til at arbejde med kvalitet og læring gennem leg.
- Mange af initiativerne, har jeg også udtalt, burde vi have sat i værk for efterhånden mange år siden. Men jeg nævner alt det her, fordi de tiltag der fremgår af finanslovsforslaget, skal lægges ved siden af de tiltag, der allerede er taget, og der er faktisk lavet et ret betragteligt løft på dagtilbudsområdet de seneste år, og

det er værd at glæde sig over, selvom at jeg for det første mener at man burde have gjort det for mange år siden, men for det andet er jeg overbevist om, at det kommer ikke til at være det sidste, vi som politikere kommer til at skulle gøre for at styrke kvaliteten.

4. Hvad vil ministeren konkret gøre for at styrke den pædagogfaglige ledelse i dagtilbuddene? [svar på spm. 5)

- I det sidste spørgsmål bliver jeg spurgt, hvad jeg vil gøre for at styrke den pædagogfaglige ledelse.
- Kvalitetsundersøgelsen viser jo, at to stuer med samme rammevilkår kan have meget forskellig kvalitet.
- Derfor er vi nødt til at tage en diskussion om, hvad det er, der sker, fra vi afleverer, til vi henter, og at vi forholder os til, at ligesom tømrere, jurister og embedsmænd og politikere kan have en god dag på arbejde og en dårlig dag, og nogle gange udfører vi godt arbejde, nogle gange udfører vi dårligt arbejde, så er det også det samme der gælder for pædagoger, og vi er nødt til at understøtte mere, at der bliver udført godt pædagogisk arbejde.
- Det er ikke noget vi alene kan løse fra Christiansborg. Men loven giver kommunerne en stor lokal frihed, men det betyder også, at kommunerne har ansvaret for at sikre, at rammer for ledernes arbejde er på plads, så de kan være tættere på medarbejderne og børnene.

- Der ligger en stor opgave lokalt i den enkelte kommune og i det enkelte dagtilbud, så vi sikrer, at der skabes tid og rum til ledelse.
- For regeringen er det vigtigt, at lederne bruger deres ressourcer på at understøtte det pædagogiske personales arbejde. Ikke på administration vendt mod forvaltningen.
- Derfor har vi også forsøgt at gøre alt hvad vi overhovedet kan i samarbejde med Kommunernes Landsforening om at fjerne mest muligt bureaukrati.
- For vi skal have faglige ledere, der kan understøtte en kvalificeret diskussion af, om børnenes frokost fx kan foregå på en bedre måde. Om personalet kan hjælpe børnene bedre ind i legen.
- Som jeg har været inde på, vil regeringen med finanslovsforslaget tage de pædagogiske ledere ud af opgørelsen af minimumsnormeringerne. Det er vigtigt for mig at sige, at det betyder ikke, at de skal op af sandkassen og ind bag skrivebordet, men det betyder, at vi anerkender at pædagogisk ledelse er en selvstændig opgave.
- Ligesom vi i skolen for efterhånden nogle år siden er gået fra at kalde det en skoleinspektør til en skoleleder, som skal interessere sig for, hvad der foregår i det enkelte klasseværelse, så kunne jeg også godt tænke mig at styrke den pædagogfaglige ledelse på institutionerne.

- Et skridt i den retning er, at få dem ud af opgørelsen af minimumsnormeringer. For at få mere plads til flere kompetente voksne på stuerne, men også fordi at vi har behov for plads og rum til at bedrive ledelse, og anerkende at det kræver særligt tid, og der duer det ikke, at man er en del af den almindelige normering.
- De investeringer, jeg har talt om på dagtilbudsområdet, har primært fokuseret på at styrke *rammerne* – der er lavet investeringer i personale, altså antal, uddannelsesniveau og løn. Jeg mener, som jeg også har nævnt før, at der er et behov for, at vi også interesserer os for *indholdet*.
- Vi har derfor besluttet os for, at vi gerne vil nedsætte en ekspertgruppe for kvalitet i dagtilbud. En ekspertgruppe der skal komme med forslag til ændringer, også mere end bare småjusteringer af dagtilbudsloven, så vi får tydeliggjort de pædagogiske ambitioner og krav vi har til det pædagogiske indhold. Og så vi får trukket den pædagogfaglige ledelse tydeligt frem i lovgivningen.
- En central del af ekspertgruppens arbejde skal netop handle om lederens rolle. Hvordan reglerne kan skabe et bedre grundlag for pædagogisk ledelse – så den sker med fokus på at udvikle og styrke kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer.
- Det tror jeg er særligt vigtigt på nogle institutioner, der arbejder med de små børn, og hvor vi ved, at der er mange med kort anciennitet og uden nogen pædagogisk uddannelse i rygsækken.

- Jeg vil gerne nå derhen, hvor vi er helt klare på, hvad der kendetegner en hverdag i daginstitutionen, der skaber, det vi skriver i loven trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Og hvor de pædagogiske ledere er tæt på børnene, tæt på personalet, tæt på hverdagen. Men ikke indgår som en fast del af vagtplanen.
- Noget skal vi gøre fra Christiansborg, vi har taget mange skridt. Noget skal gøres i kommunerne, jeg ved, at det fylder meget i de aktuelle budgetforhandlinger i mange kommuner nu, blandt andet hvor jeg selv bor. Og noget skal gøres i den enkelte daginstitution. Men ingen kan jo løse de her udfordringer alene.
- Tak for ordet, jeg ser frem til diskussionen.